

השבת של רבי נחמן מברסלב

פרשת נצבים

עלוך שכ"ז

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל דב בער אדסר בן ר' אייזיק שלמה, זיע"א.

אתם נצבים ...

קודם ראש השנה, קורין פרשת **אתם נצבים היום כלכם** וכו', להודיע שכל נפשות בית ישראל, גדולים וקטנים, כלם צריכים להתקבץ יחד ולכלל יחד באהבה בתוך הקדושה העליונה, בתוך בחינת קדשי קדשים, אבן שתיה, שכל הכולל, שהוא בחינת משה, בחינת הצדיק האמת, שצריכין לנסוע אליו על ראש השנה.

ועל-ידי-זה שנכללין יחד בתוך אבן שתיה, שכל הכולל, על-ידי-זה זוכין כל אחד ואחד להחיות שכלו, עד שיוכל להמתיק כל מיני דינים וצמצומים, ומשם נמשך המתקה לכל אחד ואחד במקומו, ביומו ושעתו, שידע כל אחד כפי מה שהוא, במקומו בביתו, או בדרך באיזה מקום שהוא, וכפי מה שהוא באותו היום ובאותו השעה והרגע, שידע היטב שבאותו השעה והרגע יוכל לדבק עצמו לה' יתברך ממקומו שהוא שם, ומכל הפגמים והבלבולים והעקמומיות שבלב שעובר עליו אז, כפי האדם והמקום והזמן, כי הכל נמתק ונתבטל על ידי השכל העליון הכולל הנ"ל.

וזה: **אתם נצבים היום** - זה בחינת אדם ומקום וזמן; **אתם** - היינו אדם, בחינת כלליות נפשות ישראל; **נצבים** - בחינת מקום שנצבים עליו; **היום** - בחינת זמן.

וזה: **כלכם לפני ה' אלקיכם**, שאתם כלכם, כל אחד כפי מקומו ושעתו, כלכם צריכים לידע שאתם נצבים ועומדים היום לפני ה' אלקיכם, וזה זוכין על ידי הכלליות (ההכללות) בהצדיק האמת, שהוא בחינת קדשי קדשים, אבן שתיה.

וזה: **לעברך בברית וכו' אשר אנכי כרת עמך היום** - בחינת היום **אם בקלו תשמעו**, להתגבר להתחיל בעבודת ה' בכל עת ובכל שעה ובכל רגע שעומד בו, ולא לדחות מיום לחברו כלל, כי צריכין לידע שאין לאדם בעולמו אלא אותו היום ואותו רגע לבד, כמו שכתוב **ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחננו**.

(אוצר היראה - אלול, קפ"ז)

חיי מוהר"ן

פעם אחת, אמר: הייתי סבור שהיצר הרע שלי אומר לי שאין מי שיוכל להנהיג את בני הנעורים כמוני, עכשיו אני יודע בברור שאני מנהיג הדור יחידי בעולם (אז איך בין איין מנהיג) ואין מנהיג כמוני.

(חיי מוהר"ן, גדולה נוראות השגתו, רנ"ח)

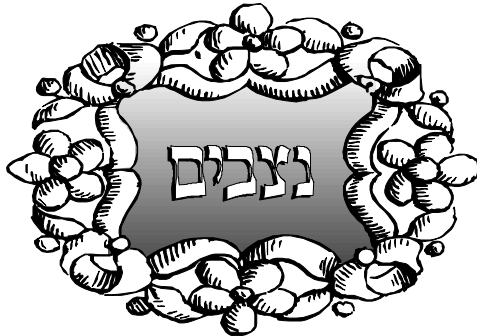
טוב להגיד ולשיר

עצות

מי ששומע תקיעת שופר, בראש השנה, מאיש כשר, שהוא ירא וחרד באמת, אינו צריך בודאי לדאוג ולפחד במשך השנה כלה מפני רעמים. היינו שצריך לבטוח בה' יתברך, שבזכות מצות תקיעת שופר ששמע מירא שמים אמת, ה' יתברך ישמרהו שלא ינזק במשך השנה כלה מן הרעמים.

וכפי המבואר בלקוטי מוהר"ן חלק שני (סימן ח') בתורה **תקעו תזכרה**, ששופר מרמז על למוד הדעת מצדיק האמת, נלמד מכאן שכאשר שומע את למוד הדעת מצדיק ומירא שמים אמת, ומתגבר לקיים כפי הבאור בלמוד הנ"ל, צריך לבטוח שה' יתברך ישמרהו מכל מיני נזק ומכל מיני יסורים, כפי המבואר למעלה, לעניין שופר.

על ידי מצות תקיעת שופר, בראש השנה, ביראת שמים כראוי, זוכים לחידוש המוח. היינו שזוכה לחדש השכל

שהוא הנשמה, בחיות חדשה ליראת ה' ולקיום התורה, וזוכים להמשיך שכל חדש מאור הפנים.

גם צריך לעסוק תמיד בלמוד הדעת מצדיק האמת ויראת ה' כראוי, שלמוד זה מרמז גם כן על תקיעת שופר, כמבואר בסעיף א', ולהתחזק בקיום כמבואר בלמוד הנזכר למעלה.

ועל ידי זה, יתעורר בודאי לשמוע תקיעת שופר, בראש השנה, ביראת שמים כראוי, ויזכה לכל התקונים ולכל הטובות שנעשים על ידי תקיעת שופר, בראש השנה, באמת כראוי.

(עצות המבוארות - ראש השנה א' ב')

תפילה

וזכנו ברחמיך הרבים לשמוע קול שופר בראש השנה מתוקע הגון וכשר; ויהיה לנו כח בשעת התקיעות לעורר אורות מפנים עליונים, עד שיאיר אור פני התוקע באור פניך.

ונוכה להתעוררות השנה על-ידי התקיעות, ולחדש שכלנו ונשמותינו אז,

נְיָ נְחִי נְחִי נְחִי מְאוֹמוֹ

ולהמשיך ולקבל עלינו שכל וחכמה חדשה ונשמה חדשה מאור הפנים.

ויקיים מקרא שכתוב: **אשרי העם יודעי תרועה**. ה' באור פניך יהלכון. אור פניך עלינו אדון נסה, והעלנו מהרה אל הבית נכון ונשא, ומהר לגאלנו גאלה שלמה, גאלת הנפש והגוף והממון, אשר כלם הם בגלות גדול עכשיו. חוס וחמול על פלטת עמך בית-ישראל ומהר לגאלנו גאלת עולם, בכלל ובפרט, בגשמיות וברוחניות, ותביא לנו את משיח צדקנו, בן דוד יבוא ויגאלנו.

ותבנה חרבות ירושלים, עיר הצדק קריה נאמנה, ותאיר עלינו באור פניך, ותמהר ותחיש לבנות בית קדשנו ותפארתנו, ושם נקריב לפניך את קרבנות חובותינו, ונוכה להקריב קרבן התמיד במועדו ובמקומו כהלכתו, ולהקטיר קטורת בזמנה.

ועל-ידי-זה נזכה להכרית זרעו של עמלק, ללכות ולבער הקוצים מן הכרם, להכרית ולעקור ולבטל כל החוחים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה, ולהעלות כל ניצוצי הקדשה מבין הקליפות והעכו"ם, וכלם יתדבקו ויתאחזו באמונה הקדושה, ויתבררו ויעלו מעלה מעלה, עד שישובו לעלות ולהתחדש באור הפנים.

וכסא דוד מהרה תכין, ויהיה השם שלם והכסא שלם, ותתן לנו מלך אחד ורועה אחד כלבבך, הוא משיח בן דוד מלך ישראל. ותתגלה מלכותך על כל באי עולם, ותתגדל ותתנשא ותתרומם אמונתך ומלכותך למעלה למעלה על כל יצורי עולם, וכלם יכספו וישתוקקו לאמונתך הקדושה. ותמלוך אתה ה' מהרה לבדך על-כל מעשיך, כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד, ככתוב בתורתך: **ה' ימלוך לעולם ועד**. ונאמר: **והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד**.

(לקוטי תפילות א', ל"ה)

סיפור

מעשה מנסיעת הבעל-שם-טוב
כנסע הבעל-שם-טוב לארץ ישראל עם בתו אדיל ובא לסטמבול - ואז היה המעשה מהגביר שבא אצלו על חג הפסח, והבטיחו בזרע של קיימא, וגם בזורה שנתבטלה שם על ידו (שכבר נדפס).

בעת ההיא באה אשת רבי נחמן הארידיענקער לפני הבעל-שם-טוב, בקובלנא רבא על תלמידו רבי נחמן הארידיענקער, באשר שבא לסטמבול לכמה שנים, ונשא אותה בחפה וקדושין,

לזכות לכל הישועות

8 עיקר היצר הרע שמתגבר בכל דור ודור הוא להסתיר ולהעלים את הצדיק האמת שבדור הזה דיקא, כנראה בחוש שעקר המחלקת על הצדיק שבאותו הדור. ואחר כך בשכבר הימים הבאים מודים העולם גם בזה הצדיק ואומרים שזה בודאי היה צדיק, רק שחולקים על זה הצדיק שבאותו הדור, כמו שראינו בענין המחלקת שהיה על האר"י ז"ל בימיו, ואחר כך הודו כלם בקדשת האר"י ז"ל, וחלקו על הבעל-שם-טוב ז"ל, וכן בכל דור. וכל זה מחמת שעקר ברור המדמה שעל ידי זה זוכין לאמונה שלימה הוא דיקא על ידי זה הצדיק האמת שבדור הזה דיקא (עין אמונה אות ל). ועל כן מניח עצמו הבעל דבר לארכו ולרחבו ולהסתיר ולהעלים זה הצדיק דיקא, ועל כן צריך כל אחד להשתדל להתקרב לצדיק האמת שבדור הזה דיקא כדי שיזכה על ידו דיקא לשלימות ברור האמונה שצריכין כפי אותו הדור והעת והזמן של עכשו דיקא. (אוצר היראה - צדיק - ג"י)

מכתב

אשר חוס לבו בקרבו ובווער ולוהט להתקשר ולהתדבק בהצדיק הבווער ולוהט, שיש לו כח לקרב כל העולם לה' יתברך, ולו הכח כגחלי אש להתקשר... כל אחד ואחד כפי קירובו להצדיק כן מקבל על עצמו הארה זאת, שלא יפול ולא יתרחק לעולם, אפילו אם יעבור עליו מה... כל זמן שמקרב עצמו להצדיק, אזי הצדיק אוהו בידו, ומודיעו בכל פעם כי עדיין ה' אתו ואצלו וכו' ומקיץ ומעורר אותו בכל פעם שלא יתייאש בשום אופן בעולם, בבחינת הקיצו ורננו שוכני עפר וכו' וכו'.

עתה בגלות בחושך המר הזה, כל תקוותינו וכל גאולתנו ופדות נפשנו שאנו מקווים ועוסקים להמשיך עלינו בכל יום, הכל הוא בכח הצדיק האמת הזה, שהוא בחינת משה-משיח, והוא גם עתה בגלותנו עמנו בכל דור ודור, ומאיר בנו כי עדיין ה' עמנו ועם כל אחד ואחד בפרטיות, איך שהוא הצדיק מאיר בנו מרחוק, כי ה' אתנו עדיין וכו' אבל אסור לכונוס בהקשיות ותירוצים, בפרט כל אחד ואחד בתחילת התקרבותו וכו', וכל זמן שהוא אצלו בחינת התחלה, כי אחר שחזר וקלקל כפי מה שיודע בנפשו, על כן בוודאי הוא צריך עתה לחזור ולהתחיל מחדש וכו', כמבואר בדברינו הרבה בזה.

על כן, כפי מדרגתו השפילה, בוודאי אי אפשר לו לידע כל זה, רק שמאירין לו באופן שיוכל להתחזק באמונה, כי עדיין ה' אתו, אבל חלילה שיכנוס בקשיות ותירוצים, שהם לפי בחינתו למעלה מהזמן, שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתירוצים שיש שם. (מספר אבי הגהל ב' - מכתב קע"ח)

לגמלו. ורבי נחמן נסע שוב לארץ ישראל. והילד שנוולד היה ר' שמחה, אבי רבנו ז"ל.

ולקחו הבעל-שם-טוב לביתו, ונתגדל אצלו והיה חביב אצלו, והרבה פעמים היה מעמידו לשליח-צבור. ואחר שנתגדלו הילדים - ר' שמחה בן רבי נחמן ופיגה בת אדיל - עשה הבעל-שם-טוב את הנשואין. כאשר עבר איזה זמן ולא ילדו, וקבלה לפני הבעל-שם-טוב נכדתו פיגה, שהיתה חביבה אצלו מאד, בטענה: מדוע לכל העולם פועל ישועות, וכמה נשים עקרות נפקדות על-ידו, ועליה אינו מרחם שתלד ילד? והבטיח לה, שבחיינו לא תלד בנים, אבל לאחר פטירתו תלד.

ואחר פטירתו של הבעל-שם-טוב זצוק"ל, ילדה בן. והיה איזה וכוח בין ר' שמחה לזוגתו פיגה: היא רצתה שיקרא שמו ישראל, על שם הבעל-שם-טוב ז"ל, ור' שמחה רצה שיקרא שמו נחמן, על שם אביו רבי נחמן הארידינקער ז"ל, והיא גברה שיקרא שמו ישראל.

והוא היה ילד שובב, והיה מפזז ומרקד. פעם אחת, הלכה לשוק, ועלה לגג ונפל ומת. ולקחו אותו והצניעו אותו כדי שלא תראה אותו. ואחר שנתוודעה מזה, נתבהלה מאד, ולקחה את הילד ותשא אותו על קבר הבעל-שם-טוב, ותניחו שם ותאמר: **הא לך המתנה שנתת לי!** וחזרה לביתה.

והשמש של בית-הקברות, שראה איזו אשה הלכה עם ילד, הלך תכף לראות מה זאת וכבר לא מצא אותה, רק מצא את הילד בוכה, והכיר אותו שהוא נכד הבעל-שם-טוב והביא אותו לביתה.

וראתה בחזון את הבעל-שם-טוב, ואמר לה: בתי, מדוע הטרחת עלי כל-כך, וכי אם היית באה לבדך על קברי, לא הייתי יכול לעזר לך? כי כל זמן שלא לקחו הנפטר מהבית, עדיין הנשמה מרחפת עליו, אבל כשלקחת אותו מהבית, פרחו נשמתו ונתערבבו בו אלפים ורבבות נשמות, ומחמת גודל הרעש שלך לא יכלתי למצוא הנשמה, ולקחתי איזו נשמה שהיא ושמתיה אותה בתוך גופו, והיו קוראים אותו **ישראל מת**, מפני שהיה פניו ירקקם כמת, וגם על המצבה שעל קברו חרות: **ישראל מת**. (השמות, ז')

ואחר החפה תכף נעלם ואין שום ידיעה ממנו. והשיב לה: **באשר אני יודע שהוא בארץ-ישראל, ובאשר אני נוסע כעת לארץ-ישראל, אדבר אתו מזה.**

ואז היה המעשה שנסע לארץ ישראל, ועל הים נעשה סערה גדולה בעת שנסע על הספינה, והודיעו לו מן השמים שיעשה אחד מהשלושה דברים האלו: או שיפילו אותו לים, או שיפיל בתו אדיל לים, או שיפיל את הכתבים שלו לים (כי לקח אתו שק מלא ספרים). והיה קשה בדעתו להפיל הכתבים מפני שהיו יקרים אצלו מאד, ועל-כן התחיל להפיל את בתו אדיל. כאשר באו המים עד צוארה, אמרה לו שימשך אותה שוב בחזרה, ואל יחוס על הכתבים, כי יצא ממנה נכד, שיעשה כתבים יותר יפים מאלה. וכן עשה, והפיל את הכתבים לים - (בזה מתרץ הקושיה שקשה לכל העולם: איפה כתבי הבעל-שם-טוב, וכי לא עשה שום כתבים?), ונשקט הים.

ואז היה המעשה, שתעה על אי, ועד שהכרח לחזור לסטמבול, ובין כך בא רבי נחמן הארידינקער מארץ ישראל לסטמבול (כי נסע להבעל-שם-טוב לחוץ לארץ, וכן היה כמה פעמים שנסע מחוץ לארץ לארץ ישראל ומארץ ישראל לחוץ לארץ).

כאשר נפגשו ביחד, דבר אתו מקובלנא שקבלה אשתו לפניו, ויאמר לו: **או כנס או פטר!** והשיב לו הר"ר נחמן, שראה ברוח-הקדש שתתעבר מאתו, ותנף כשתלד מִכְרַחַה היא למות, על-כן הוא חס על ימי נעוריה ורוצה להתעכב עשרות שנים מלדור עמה. ושלח הבעל-שם-טוב אחריה וספר לה כל הענין, ואמרה לו: כיון שהוא צדיק כזה, כדאי לה שיהיה לה ולד ממנו ואפילו שתמות תכף. ומכיון שהיא נתרצתה בדבר, על-כן הסכים רבי נחמן גם-כן לזה.

ואז אמר לו הבעל-שם-טוב לרבי נחמן: באשר אצלו יולד בן, ואצל בתי אדיל תולד בת, אני רוצה שנתחתן ביחד. והשיב לו רבי נחמן, שהוא אינו מִפְּחָה: **בתור רבי אתם נצבים בפני, אבל בתור מחתן - לא! כי אני יש לי יחוס עד בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, ואיני רוצה להתחתן רק במשפחתי, גם-כן משבט יהודה.**

וענה לו הבעל-שם-טוב: **גם אני משבט יהודה, שיש לי יחוס עד דוד המלך, עליו השלום!** ואז (כי הבעל-שם-טוב, כיון שלא יכל לגמור הנסיעה לארץ ישראל, על כל פנים עשה יסוד, שבזה הנסיעה יולד רבנו ז"ל, שייגמור לבוא לארץ ישראל), בעת שאשת רבי נחמן היתה מִעֲבֵרַת, בקשה מה' יתברך, שעל כל פנים תזכה להניק את בנה עד שתגמל אותו, ופעלה זאת.

והבעל-שם-טוב אמר, שהיה עת רצון כזה, שאם היתה מבקשת שתכניסו לחפה, היתה גם-כן פועלת, רק היא לא האמינה בעצמה שתוכל לפעול אפילו